

Til alle landets borgmestre

Holmens Kanal 22
1060 København K
Telefon 33 92 93 00
sim@sim.dk
www.sim.dk

Sagsnr.
2015 - 5826

Invitation til nyt frikommuneforsøg

Doknr.
273075

Regeringen har med KL aftalt at igangsætte et nyt frikommuneforsøg i perioden 2016 - 2019, hvor udvalgte kommuner får vidtgående muligheder for at afprøve nye måder at varetage de kommunale opgaver på.

Dato
15-01-2016

Formålet er at få ny viden og praktiske erfaringer, som kan bidrage til forenkling af statslige regler og erfaring med nye løsninger, der samlet understøtter en bedre og mere effektiv lokal styring.

For at fremme fælles idéudvikling og videndeling skal kommunerne som noget nyt ansøge sammen i kommunale netværk om at lave forsøg inden for et fælles tema. Alle frikommuner i et netværk gennemfører ikke nødvendigvis de samme forsøg, men inspirerer og udveksler erfaringer med hinanden løbende.

Til inspiration kan regeringen pege på følgende mulige temaer for frikommuneforsøg:

- Mere valgfrihed og selvbestemmelse for borgerne, fx fritvalgsbeviser og lokalråd mv.
- Inddragelse af private leverandører og OPS
- Mere sammenhængende indsats på tværs af sektorområder
- Mere fleksibel og effektiv beskæftigelsesindsats
- Nytænkning af integrationsområdet
- Bedre styring af det specialiserede socialområde
- Bedre rammer for kommunerne til at fremme vækst og udvikling i landdistrikter

Det skal understreges, at temaerne ovenfor er til inspiration, og at interesserede kommuner kan formulere andre temaer, som man som kommunalt netværk ønsker at udføre forsøg inden for.

Ved udvælgelsen af frikommunenetværk vil der blive lagt vægt på ambitionsniveauet med fokus på beskrivelsen af målsætninger, forventede resultater og forsøgenes landsdækkende perspektiv i forhold til at kunne omsætte gode erfaringer til praksis i alle kommuner, herunder i form af lovændringer. Endvidere vil der indgå et hensyn til variation i kommunernes størrelse og geografiske placering.

De udvalgte frikommuner vil inden for temaet for netværket kunne søge om fritagelse fra regler eller ændret regelgrundlag, men der kan ikke laves forsøg, som er i strid med grundloven eller EU-regler, giver frikommunerne økonomiske fordele på bekostning af andre eller bryder afgørende med borgernes retssikkerhed.

Regeringen stiler efter at udpege 5-7 frikommunenetværk, der som udgangspunkt kan bestå af op til 6 kommuner.

Det nye frikommuneforsøg vil indgå i regeringens samlede indsats for regelforenkling i kommunerne. For at frikommunerne kan bidrage bedst muligt til denne indsats, ønsker regeringen at få alle gode idéer i spil.

Frikommuneforsøget skal også ses i sammenhæng med det styrings- og effektiviseringsprogram, som KL og kommunerne netop har igangsat. Det er oplagt, at spændende bud på nytænkning af de lovgivningsmæssige rammer for den kommunale opgavevaretagelse, som formuleres her, kan afprøves i det nye frikommuneforsøg.

[Der kan læses mere om det nye frikommuneforsøg på www.sim.dk](http://www.sim.dk), hvor der også er nærmere information om ansøgningsproces, mulighed for sparring med relevante ministerier mv. Ansøgningsfristen er den 1. maj 2016.

Jeg har store forventninger til, at de nye frikommunenetværk vil vise vejen til en ambitiøs og perspektivrig nytænkning af rammerne for den kommunale opgavevaretagelse. Frikommuneforsøget er en vigtig murbrækker for generel regelforenkling og dermed også for vores fælles mål om en bedre og enklere lovgivning, der understøtter en stærk og effektiv kommunal sektor.

Jeg vil hermed opfordre alle kommuner til nu at gå i dialog med hinanden om fælles udfordringer, som kan danne basis for en ansøgning om at blive frikommunenetværk.

Med venlig hilsen
Karen Ellemann

Enhed
Opgaver og struktur

Eksempler på forsøg i hhv. det nye frikommuneforsøg 2016-2019 og det tidligere frikommuneforsøg 2012-2015

Sagsbehandler
LYBH

Eksempel på et muligt forsøg i det nye frikommuneforsøg:

Koordineret med

En mere sammenhængende indsats for borgere med sammensatte problemer

Sagsnr.

Borgere med flere sammensatte problemer har behov for og er ofte i kontakt flere forskellige forvaltninger. Hvor der også er helbredsmæssige problemer i spil, vil borgeren være i kontakt med både kommune og region.

Doknr.
301453

Dato
15-01-2016

Eksempelvis - i forbindelse med en borgers alkoholproblem iværksættes tiltag i regi af den kommunale sundhedsforvaltning. Fysiske skavanker sender borgeren til et regionalt hospital, mens borgerens sociale udfordringer kalder på tiltag iværksat af kommunens socialforvaltning. Hvis samme borger er ledig, mødes borgeren af tiltag fra jobcentret i regi af den kommunale beskæftigelsesforvaltning.

De forskellige indsatser kan risikere at overlappe eller i værste fald modarbejde hinanden. Et muligt frikommuneforsøg kunne derfor handle om at afprøve mere helhedsorienterede indsatser på tværs af sektorområder og afdække eventuelle regler, der står i vejen for en effektiv koordinering af indsatsen.

Eksempler på forsøg i frikommuneforsøg 2012-2015

De ni frikommuner i det tidligere frikommuneforsøg fik tilsammen godkendt knap 400 frikommuneforsøg, der spredte sig ud over samtlige kommunale områder.

Modsat det tidligere frikommuneforsøg lægger regeringens nye frikommuneforsøg op til en mere fokuseret forsøgsadgang, hvor flere frikommuner med udgangspunkt i fælles udfordringer går sammen om at udvikle og afprøve forsøg inden for et afgrænset tema.

Forsøgene i det tidligere frikommuneforsøg varierede en del i indhold og omfang. Fra forsøg med fritagelse fra diverse redegørelses- og indberetningskrav til forsøg, der nytænkte større sammenhængende områder. Nedenfor gives tre eksempler på de forskelligartede typer af forsøg.

Eksempel 1: Forsøg med tilkøbsydelse

Otte ud af ni frikommuner har fået mulighed for at tilbyde borgere, der i forvejen modtager personlig eller praktisk hjælp fra kommunen, såkaldte tilkøbsydelse. Det betyder, at kommunen kan tilbyde borgerne at købe ekstra hjælp fra kommunen, udover den hjælp, borgeren er visiteret til. Det kan fx være til pædagogisk ledsagelse til ferie eller fritidsaktiviteter, et ekstra bad, vinduespudsning, julebagning mv.

Formålet med forsøget er at ligestille borgere, der modtager hjemmehjælp mv. af en offentlig leverandør, og borgere, der modtager hjemmehjælp mv. af en privat leverandør, som i forvejen har lov til at tilbyde sine kunder tilkøbsydelser. Ved at borgeren kan tilkøbe de ekstra ydelser hos den samme leverandør, der yder hjemmehjælpen mv., kan borgeren ideelt modtage den ekstra hjælp af personale, som borgeren kender i forvejen og har tillid til.

Det følger af reglerne for forsøget, at tilkøbsordningen skal tilrettelægges, så prisen på tilkøbsydelser afspejler de gennemsnitlige langsigtede omkostninger ved at producere og levere tilkøbsydelser. Desuden må kommunalbestyrelsen ikke opnå en økonomisk fortjeneste, og konkurrenceforvridende effekter må ikke forekomme.

Eksempel 2: Det fleksible kontaktførelse for kontanthjælps- og dagpengemodtagere

Syv ud af ni frikommuner har gennemført forsøg med fritagelse fra regler om, hvornår de ledige skal indkaldes til samtaler på jobcenteret, og om at samtalerne skal ske ved, at den ledige møder personligt op på jobcenteret. Med forsøget kan sagsbehandleren afholde samtaler med de ledige, når det giver mening i forhold til den enkelte ledige. Ligesom samtalen kan tages over telefonen eller via mail, hvis det er mest hensigtsmæssigt i den konkrete situation.

Formålet med forsøget er at skabe mere fleksible og individuelle forløb, hvor indsatsen intensiveres for de ledige, der har mest brug for hjælp og vejledning. Samtidig med at mere ressourcestærke ledige, der er godt på vej i job, ikke skal spille tiden på samtaler, der ikke giver mening. Forsøget sigter desuden mod, at sagsbehandlerne får større fokus på resultater og på, om de ledige kommer i job, end på at overholde proceskrav.

Eksempel 3: Fritagelse for krav om ligestillingsredegørelse

Tre frikommuner har gennemført frikommuneforsøg med fritagelse for kravet om at udarbejde og indsende ligestillingsredegørelser, som alle kommuner skal udarbejde mindst hvert andet år for at give borgere, politikere og øvrige interesserede et indblik i den offentlige sektors indsats for at fremme ligestilling og leve op til ligestillingsloven.

Forsøget sigter på en bedre ressourceudnyttelse i kommunen.

Proces for KL's koordinering af frikommuneforsøg II

Frikommuneforsøg II

Social- og indenrigsministeren har den 14. januar 2016 inviteret alle kommuner til deltagelse i frikommuneforsøg II.

Det nye frikommuneforsøg organiseres i netværk af frikommuner, der samles om at lave forsøg indenfor fælles temaer. Der kan indgå op til 6 kommuner i et netværk.

Ministeren har til inspiration peget på følgende mulige temaer for frikommuneforsøg:

- Mere valgfrihed og selvbestemmelse for borgerne, fx fritvalgsbeviser og lokalråd mv.
- Inddragelse af private leverandører og OPS
- Mere sammenhængende indsatser på tværs af sektorområder
- Mere fleksibel og effektiv beskæftigelsesindsats
- Nytænkning af integrationsområdet
- Bedre styring af det specialiserede socialområde
- Bedre rammer for kommunerne til at fremme vækst og udvikling i landdistrikter

Temaerne er alene til inspiration – og det er muligt at fravige dem.

I ansøgningen skal der udpeges en netværksansvarlig frikommune, som har det overordnede ansvar for netværkets fælles aktiviteter, og som kan fungere som regeringens kontakt til frikommunenetværket.

Der er ansøgningsfrist 1. maj, og regeringen udpeger inden sommerferien op til 7 frikommunenetværk.

KL's koordination af frikommuneforsøgene

KL har i borgmesterbrev af 22. januar lagt op til at koordinere de frikommuneforsøg, der udspringer af Styrings- og effektiviseringsprogrammet. Der forventes pt. 2-3 forslag til frikommuneforsøg med afsæt heri.

KOMDIR's hovedbestyrelse har på mødet den 28. januar efterspurgt, at KL spiller en rolle i forhold til at koordinere frikommuneforsøgene – også ud over de projekter, der udspringer af Styrings- og effektiviseringsprogrammet.

KL's bestyrelse har i forlængelse heraf på mødet den 11. februar besluttet, at KL mere bredt understøtter etableringen af netværk af kommuner, ved at søge at samle interesserede kommuner omkring de foreslåede temaer.

I driftsfasen er det generelt den netværksansvarlige frikommune, som har det overordnede ansvar for netværkets fælles aktiviteter.

Dato: 12. februar 2016

Sags ID: SAG-2016-00132
Dok. ID: 2153244

E-mail: OCO@kl.dk
Direkte: 3370 3382

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 1 af 2

Dato: 12. februar 2016

Sags ID: SAG-2016-00132
Dok. ID: 2153244

E-mail: OCO@kl.dk
Direkte: 3370 3382

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 2 af 2

KLs koordination er et tilbud til de kommuner, der har et forslag til et forsøg, men som ikke har samlet en kreds af kommuner omkring det. Det er det enkelte netværk, der formulerer ansøgningen, men KL står naturligvis til rådighed for sparring. Der er således ikke tale om, at KL skal 'godkende' alle projekter.

Tidsplan

Modellen for frikommuneforsøget, som indebærer at der søges i netværk af kommuner, indebærer en meget stram tidsplan. Der skal dels skabes et overblik over projektforslagene, dels skal der åbnes mulighed for at kommunerne kan tilslutte sig – og alle kommuner skal have mulighed for at gennemføre en politisk beslutningsproces.

Med henblik på at give mere tid til at få politisk godkendelse på plads er KL gået i dialog med Social- og Indenrigsministeriet om tidsfristen.

Med den nuværende tidsfrist foreslår KL imidlertid en simultan proces via en indberetningsløsning på KLs hjemmeside, hvor der inviteres til at indsende forslag, som løbende lægges på hjemmesiden, samtidig med at interesserede kommuner får mulighed for at melde sig til. KL forventer at invitere til de forsøg, som udspringer af SEP via indberetningsløsningen.

Dato	
11.2	Behandling af sag om frikommuneforsøg i SEP i KLs bestyrelse
12.2-19.2	Skriftlig høring af proces i styregruppen for SEP
22.2	Invitation til kommunerne om at indsende forslag til frikommuneforsøg og <i>samtidig</i> mulighed for at tilmelde sig (via KLs hjemmeside)
15.3	Frist for indsendelse af forslag
16.3	Frist for tilmelding til foreslåede projekter
17.3	Kommunenavne/kontaktpersoner på tilmeldte kommuner formidles til forslagsstillerkommunerne
18.3 – 1.5	Koordination af ansøgning mellem kommunerne i netværket samt Politisk proces i den enkelte netværkskommune
1.5	Ansøgningsfrist

Det forudsættes som udgangspunkt, at forslagsstillerkommune påtager sig rollen med at sikre konsensus om ansøgningen blandt de interesserede kommuner, samt at afklare hvem der er netværksansvarlig frikommune.